

86/83 Mutaffifîn Suresi

1. Taşkınlık edenlerin vasıfları konusunda bkz. 91/Şems 8. “Siccin” kelimesi zindan, hapisane, çukur vs. anlamlarına gelmektedir. Bu kelimenin zıddı 18-20. ayetlerde “ılliyyin” yücelikler kelimesiyle ifade edildiği için zindanın derinlikleri anlamı verilmiştir.
2. “Eski çağların efsaneleri” diye çevirdiğimiz “Esatîru’l-Evvelin” deyiminin açıklaması için bkz. 46/Ahkaf 11 ve 17; Zemahşerî, *Keşşaf*.
3. Bir önceki ayette dile getirildiği gibi kâfirlerin yaptığı davranışlar kalplerinin/akıllarının üzerine örtü, tortu oluşturduğu için hakikati görmelerine mani olmaktadır. Bundan dolayı onların Allah’ı görmekten mahrum oldukları dile getirilmektedir. 21. ayete bakılırsa müminler böyle bir mahrumiyet yaşamayacaktır (Sa’lebî, *el-Keşf*).
4. Cenneti tasvir eden bu ayetler, 7-9. ayetlerdeki cehennem tasvirinin zıddını ortaya koymaktadır (Âlûsî, *Ruhu’l-Maanî*).
5. Allah’a yakın olanların gördüğü nedir? Bu sorunun cevabını cümlenin yakınında ararsak yazılan kitaplarını ve onun gereği olan cenneti ve yüce makamları göreceklerini düşünebiliriz. Fakat 15. ayete bakılırsa kâfirlerin mahrum olacağı Allah’ı görme şerefi kastedilmiş olabilir.
6. Bu iki ayetin bu şekilde çevirisi için bkz. İbn Atıye, *el-Muharrer*; Âlûsî, *Ruhu’l-Maanî*.